

Bieńkowski, Tadeusz

Czechosłowacko-polskie seminarium komeniologiczne

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 23/1, 263-264

1978

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

panem. Zgromadzono np. 4 portrety wykonane przez Stanisława Ignacego Witkiewicza.

Podkreślić należy, że wystawa — poświęcona Fedorowiczowi należała do najciekawszych wystaw Muzeum Tatrzańskiego z zakresu historii nauki. Złożyło się na to szereg czynników, a przede wszystkim poprawne teksty dotyczące dziejów meteorologii tatrzańskiej i życia Józefa Fedorowicza. Opracował je z przeznaczeniem do drugiego wydania *Encyklopedii tatrzańskiej* Jan Zieliński — dyrektor Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Kolejny czynnik — to bardzo wartościowe archiwalia, głównie przechowane przez rodzinę Fedorowicza i przez Archiwum Muzeum Tatrzańskiego. Wreszcie trzeci czynnik — bodaj najważniejszy — to dosknała znajomość działalności Fedorowicza przez scenarzystę i realizatora wystawy — mgr Ireneę Wrońską.

Słabą stroną wystawy były nienajlepiej wykonane — z graficznego punktu widzenia — teksty objaśniające, które stanowiły kontrast do starannie wykonanych portretów, karykatur, a nawet kukielki obrazującej postać meteorologa z kopiańskiego.

Zbigniew Wójcik

KONKURS NA PRACĘ MAGISTERSKĄ POŚWIĘCONĄ STAROPOLSKIEMU OKRĘGOWI PRZEMYSŁOWEMU

Towarzystwo Przyjaciół Górnictwa, Hutnictwa i Przemysłu Staropolskiego w Kielcach ogłosiło w 1977 r. konkurs na pracę magisterską poświęconą problematyce Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. Pierwszy punkt regulaminu głosi, że „konkurs organizowany jest corocznie i obejmuje prace magisterskie dotyczące historii górnictwa, hutnictwa i przemysłu Staropolskiego Okręgu Przemysłowego”. Ponadto w regulaminie tym podano, iż „prace zgłaszać mogą autorzy oraz instytuty, zakłady i katedry wyższych uczelni w Polsce”. Natomiast termin zgłaszanych opracowań, zaopiniowanych przez ich kierowników, ustalony został na 30 grudnia każdego roku.

Przedstawione wyżej założenia regulaminu stwarzają możliwość zgłaszania do konkursu opracowań — poświęconych dziejom polskiej myśli górniczej, hutniczej i geologicznej. Z tych względów istnieje potrzeba popularyzacji konkursu nie tylko wśród studentów uczelni technicznych, ale także uniwersytetów i szkół pedagogicznych oraz uczelni ekonomicznych.

Wydaje się, że regulamin konkursu należałoby rozszerzyć na studia innych typów, a w tym na rozprawy doktorskie. Pozwoliłoby to do pracy nad problematyką Staropolskiego Okręgu Przemysłowego włączyć pracowników różnych instytutów a m.in. Muzeum Ziemi PAN, Instytutu Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN oraz szeregu badawczych placówek resortowych.

Z. W.

CZECHOSŁOWACKO-POLSKIE SEMINARIUM KOMENIOLOGICZNE

4 i 5 października 1977 roku odbyło się w Pradze czechosłowacko-polskie seminarium komeniologiczne pn. *Komeński na tle naukowej myśli europejskiej XVII wieku*. Seminarium było kolejnym spotkaniem historyków Czechosłowacji i Polski, zajmujących się poglądami Komeńskiego na szerokim tle dziejów nauki i wychowania.

Ze strony polskiej w seminarium wzięli udział i wygłosili referaty: prof. W. Voisé, prof. J. Dobrzycki i doc. T. Bieńkowski. Prof. Voisé w swoim wystą-

pieniu zajął się zagadnieniem XVII-wiecznej „dydaktyki artystycznej przestrzeni” na przykładzie zabytkowej galerii figur alegorycznych w zamku Kuks. Koncepcja oddziaływania dydaktycznego poprzez obrazy i wizerunki ceniona była przez Komeńskiego i znalazła swój wyraz w jego najpopularniejszym podręczniku *Orbis sensualium pictus*. Prof. Dobrzycki ukazał, o ile Komeński zainteresowany ogólnie tradycyjną filozofią przyrody ze względu na jej wielką nośność dydaktyczną przejmował założenia nowożytnych nauk przyrodniczych. Doc. Bieńkowski w swym referacie dokumentował powszechność występowania w dziełach Komeńskiego refleksji historycznej. Refleksja ta wychodząc od przeszłości — analizowała terażniejszość i w pewnym stopniu wysuwała wnioski na przyszłość.

Strona czechosłowacka przygotowała również 3 referaty. Doc. J. Červenka scharakteryzował zasady filozofii przyrody wyłożone w dziełach Komeńskiego. Dr D. Čapková omówiła pojęcie historii u Komeńskiego — oparte na przeświadczeniu o roli aktywności ludzkiej w rozwijaniu postępu cywilizacyjnego i kulturalnego. Dr Marta Běcková poświęciła swój referat problemowi Komeński a Polska. Omówiła w nich dotychczasowe osiągnięcia w dziedzinie odkrywania źródeł dotyczących tego problemu i w zakresie opracowań monograficznych, a następnie nakreśliła program dalszych badań. Obejmuje on penetrację zasobów źródłowych i studia monograficzne.

Następne seminarium komeniologiczne — organizowane przez Pedagogický Ústav ČSAV i IHNOiT PAN — odbędzie się w 1979 r. w Warszawie.

Tadeusz Bieńkowski